

รายงานวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงาน
พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

โดย

นางสาวคณินิจ พลคำมาก
เจ้าหน้าที่การเงิน สำนักอำนวยการ

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ปีงบประมาณ 2566

รายงานวิจัย

การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงาน
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

โดย

นางสาวคณินิจ พลคำมาก
เจ้าหน้าที่การเงิน สำนักอำนวยการ

สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ปีงบประมาณ 2566

การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
พระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

คณิงนิง พลคำมาก

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการวางแผนเตรียมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน คือการทดสอบค่าสถิติ t-test โดย Independent Sample t-test (วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย) และใช้ One-Way ANOVA หรือ F-test (วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว) และค่าไคสแควร์ (Chi-Square Test) ในการทดสอบผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่ม แตกต่างกันหรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการปลดปล่อยหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) (S.D = 0.70) เตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ-รายจ่าย ภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.70$) (S.D = 0.67) ซึ่งการเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.71$) (S.D = 0.75) แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเกษียณอายุ แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยเมื่อเกษียณอายุ แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ให้ทายาท และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่าย ชื่อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น ($\bar{x} = 2.01$) (S.D = 0.78) หากแต่การเตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุน ในพันธบัตร รัฐบาลความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้น ($\bar{x} = 1.45$) (S.D = 0.61) เตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฝากธนาคาร ซื้อบ้านหรือที่ดิน ($\bar{x} = 1.20$) (S.D = 0.63) ศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน ($\bar{x} = 1.20$) (S.D = 0.63) อยู่ในระดับน้อยที่สุดตามลำดับ เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) (S.D = 0.79) เตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุเช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม้ ($\bar{x} = 3.54$) (S.D = 1.02) และเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัวไม้ ($\bar{x} = 3.54$) (S.D = 1.02) อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้เตรียมความพร้อมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.30) (S.D = 0.85) ซึ่งไม่ได้เตรียมใจให้พร้อมที่จะเผชิญเมื่อเกษียณอายุ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.16) (S.D = 0.87) ศึกษาธรรมะหรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.91) (S.D = 0.95) ไม่ได้ให้ความสำคัญมาก และไม่ได้เตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคมรวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง รวมทั้งไม่ได้วางแผนการเตรียมใจรับสภาพการปรับลดบทบาทหน้าที่ชีวิตการทำงาน เตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมื่อมีอายุมากขึ้น อีกทั้งเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เมื่อมีท่านมีอายุมากขึ้น ฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ เช่นการนั่งสมาธิทำบุญ บริจาคทาน พูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 2.64) (S.D = 0.64)

ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่มองเห็นความสำคัญในด้านการวางแผนชีวิต เป็นเรื่องสำคัญยิ่งวางแผนเร็วเท่าใด ความมั่นคงในชีวิตวัยเกษียณยิ่งมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้นและการวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณเป็นเรื่องที่ควรเตรียมพร้อมตั้งแต่เข้าสู่วัยทำงาน (\bar{x} = 1.81) (S.D = 1.19) 29. ท่านได้วางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจของท่าน แต่ไม่ได้เตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ มีงานอดิเรกทำอยู่แล้วและคาดว่าจะทำต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว เตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจหลังเกษียณอายุ เช่น ทำการเกษตร ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ไม่ล่วงหน้าที่ควร เพศที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการออมที่แตกต่างกัน ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงินของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
การตรวจเอกสาร	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	7
วิธีการวิจัย	7
เครื่องมือที่ใช้	8
การเก็บรวบรวมข้อมูล	9
การวิเคราะห์ข้อมูล	9
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล	11
ตอนที่ 2 การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อม	16
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ	24
บทที่ 5 สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ	26
สรุปผลการวิจัย	26
ข้อเสนอแนะ	29
บรรณานุกรม	30
ภาพผนวก	32

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1.4	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	3
4.1	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตัวแปรเพศ	11
4.2	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตัวแปรอายุ	12
4.3	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามสถานะภาพการสมรส	12
4.4	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามระดับการศึกษา	12
4.5	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามการมีบุตร	13
4.6	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตำแหน่งงาน	13
4.7	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามการมีบุตร	13
4.8	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ การออมเงิน/การลงทุน	14
4.9	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามที่พักอาศัยใน ปัจจุบัน	14
4.10	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	15
4.11	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามความถี่ในการออม	15
4.12	การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงาน พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทเจ้าอยู่หัว	18

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ของการสูงวัย ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราเกิดที่ลดลง และผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น ในด้านประชากรของไทยก็ยังคงเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในปีพ.ศ.2573 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2552) อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากร โดยหนึ่งในจำนวนประชากรที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความน่าสนใจ ต่อการพัฒนาสังคมคือกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย ซึ่ง ประชากรกลุ่มนี้นอกจากจะมีการขยายจำนวนที่เพิ่ม มากขึ้นแล้ว ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการ ขับเคลื่อนทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม กลุ่มคนเจน เนอเรชั่นวายคือกลุ่มคนที่เกิดในช่วงปีพ.ศ. 2523 – 2543 ปัจจุบันมีอายุอยู่ระหว่าง 21- 41 ปี การเพิ่มขึ้นของจำนวน ประชากรกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในประเทศไทย ได้ ส่งผลต่อการเป็น ผู้สูงอายุในอนาคตจากการทบทวน สถานการณ์ผู้สูงอายุ พบว่า จำนวนของประชากรใน ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเป็นสองเท่า และมีจำนวน ประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 17.5 หรือ 11.6 ล้านคนของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัย และพัฒนาผู้สูงอายุ, 2563) อีกทั้งเป็นกลุ่ม ผู้บ ริโภคและแรงงาน กลุ่มใหญ่ ที่สุดใน โลก ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากที่สุดในเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจของประเทศไทย (สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้, 2559) ในปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีจำนวนของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายชาย หญิงจำนวนทั้งสิ้น 20,101,761 ล้านคน (สำนักงาน สถิติแห่งชาติ,2562) อีกทั้งประเทศไทย ได้กำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ จะต้องเกษียณอายุพ้นจากสภาพการทำงานเพื่อให้ร่างกายได้พักผ่อนจากการ ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เป็นองค์การของรัฐที่มีสวัสดิการเพื่อดูแลและส่งเสริมด้านคุณภาพชีวิตให้แก่เจ้าหน้าที่ เมื่อสิ้นสุดความเป็นเจ้าหน้าที่ สวัสดิการจะสิ้นสุดลง ได้แก่ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันกลุ่ม และการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล รวมถึงสวัสดิการอื่นใด บางครั้งยังเข้าใจผิดว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณเป็นเรื่องของคนอายุมาก ใกล้เกษียณ ทั้งที่จริงแล้ว การเกษียณสุขต้องอาศัยการวางแผนล่วงหน้าในระยะยาวตั้งแต่เริ่มต้นทำงานเลยทีเดียว การวางแผนเมื่อใกล้เกษียณ นอกจากจะลำบากและต้องกดดันตัวเองมากกว่าการเตรียมความพร้อมไว้ตั้งแต่เนิ่น ๆ แล้ว ยังอาจไม่ทันการณ์อีกด้วย ส่งผลให้กลุ่มเจ้าหน้าที่ ที่จะเข้าสู่ในวัยเกษียณจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อม วางแผนชีวิตให้แก่ตนเองทั้งด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจการเงิน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสังคม และด้านอาชีพ อีกทั้งต้อง ตระหนักและให้ความสำคัญว่า ตนเป็นกลุ่มที่จะเข้าสู่วัยผู้สูงอายุในระยะอีกไม่นาน อีกทั้งยังมีบทบาทที่จะต้องดูแลกลุ่มพึ่งพิงในอนาคต คือ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเด็กในครอบครัว บุตรหลาน จึงต้องมีการเตรียม ความ พร้อมวางแผนชีวิตในแต่ละด้านไว้ล่วงหน้า เนื่องจาก การเตรียมความพร้อมวางแผนในแต่ละด้าน จำเป็นต้องใช้เวลาานาน หากเตรียมการใกล้เข้าสู่วัยเกษียณอาจส่งผลให้ชีวิตในวัยเกษียณโดยเฉพาะด้านการเงิน และที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีการวางแผนและเตรียมการตั้งแต่อายุในวัยทำงาน เนื่องจากหากถึงวัยเกษียณอายุแล้วย่อมหมายถึงการไม่มีรายได้ประจำอีกต่อไป ทำให้ยากต่อการเก็บออมเงินไว้ใช้จ่ายในวัยเกษียณรวมถึงเป็นอุปสรรคในการซื้อที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง และเป็นภาระทางการเงินระยะยาวธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ทั้งยังนำไปสู่ปัญหาสุขภาพ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเดินทางท่องเที่ยว และ

ยังไม่ได้คำนึงถึงเรื่องเงินเพื่อที่จะเกิดขึ้นอีก 20 ปีข้างหน้า หากไม่มีการวางแผนการเงินไว้ล่วงหน้าแล้ว จะเอาเงินมาจากไหนเพื่อให้เพียงพอใช้ไปตลอดชีวิต การจะรอให้ลูกหลานหรือญาติพี่น้องมาเลี้ยงดู หรือรอรับสวัสดิการผู้สูงอายุจากรัฐบาลนั้น ก็เป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน เพราะฉะนั้น การพึ่งพาตนเองย่อมปลอดภัยที่สุด เราสามารถวางแผนการเงินล่วงหน้าเพื่อให้มีเงินใช้จ่ายอย่างสบายๆ ไปได้ตามที่ต้องการ การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุถือเป็นการวางแผนชีวิตอย่างหนึ่งเป็นการคิด และการเตรียมการต่างๆไว้ล่วงหน้าสำหรับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ ได้มีนักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน เช่น Leedy and Jack J. Wynbarand (1987) ได้เสนอแนะให้บุคคลควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุให้เร็วที่สุด โดยให้เริ่มวางแผนการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุตั้งแต่อายุ 30 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยทำงานหรือวัยหนุ่มสาว หากผู้ที่เกษียณอายุได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุเร็วเท่าไรก็จะทำให้ค่อยๆคุ้นชินกับความคิดเรื่องการเกษียณอายุมากยิ่งขึ้นเนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและต้องทำอย่างต่อเนื่องรวมถึงเป็นการวางแผนการใช้ชีวิตอย่างรัดกุม ส่วน Atchley (1994) ได้เสนอแนะให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุไว้ล่วงหน้าอย่างน้อย 10-15 ปี โดยบุคคลควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งในระยะไกล (Remote Phase) และในระยะใกล้ (Near Phase)

การศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงสนใจศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีเวลาที่จะสามารถวางแผนและปรับแนวทางหรือให้ความรู้ในการวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณได้ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจเพราะไม่เพียงแต่ประโยชน์ที่ของเจ้าหน้าที่จะได้รับกับตนเองแล้ว ยังส่งผลดีต่อครอบครัวรวมทั้งยังลดโอกาสปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในช่วงของวัยเกษียณจากการทำงาน และหากมอง ในระยะยาว การเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิต ก่อนเข้าสู่วัยเกษียณทำให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสปรับเปลี่ยนและเลือกแนวทางที่ดีและเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวันอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการวางแผนเตรียมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

- เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับบรรจุ ณ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2566 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2566 ไม่รวมผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และผู้บริหารระดับสูง (รองผู้อำนวยการ) 2 คน ผู้บริหารระดับ ผอ. สำนัก จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง จำนวน 21 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 74 คน

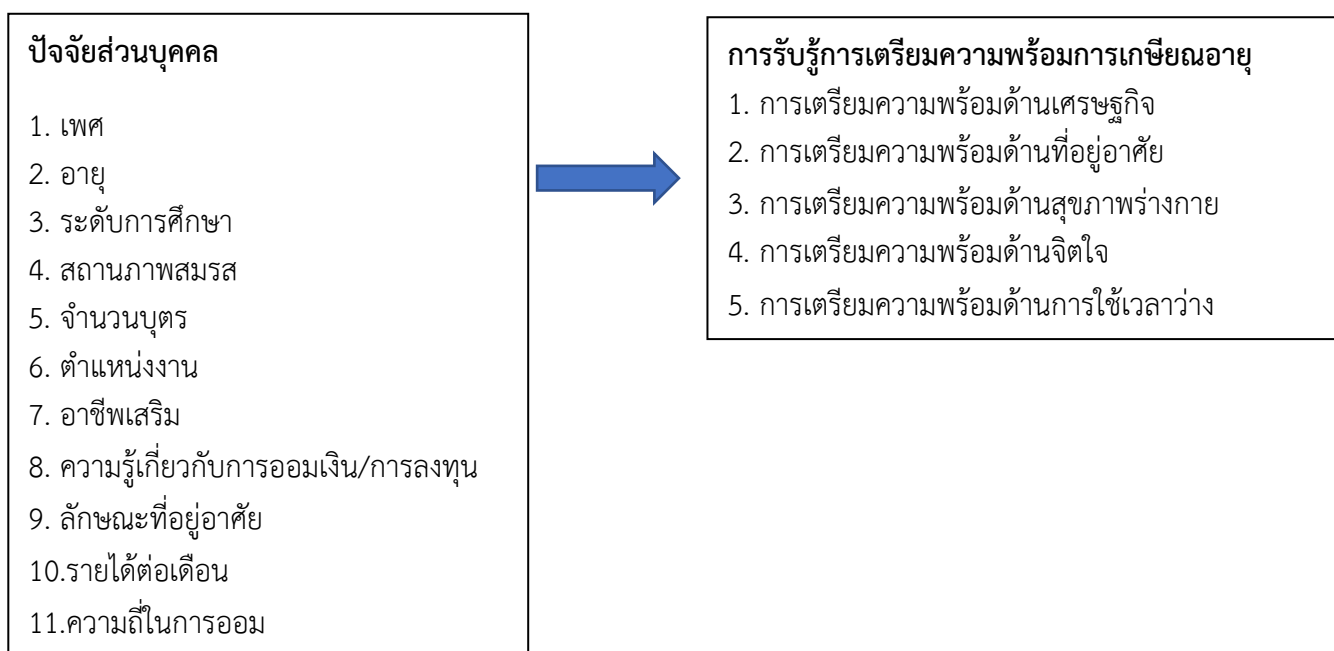
1.3.2 **พื้นที่** : สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จังหวัดปทุมธานี

1.3.3 **ระยะเวลาของข้อมูล**: เดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน 2566

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม(Dependent Variable)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุและเริ่มต้นวางแผนการดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณอายุ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตหลังเกษียณได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการค้นคว้า รวบรวม และทำความเข้าใจแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อแสดงถึงพัฒนาการของแนวคิดทฤษฎีรวมถึงใช้เป็นฐานความรู้และแนวทางในการทำการวิจัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมบนพื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การตรวจเอกสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัทระ ฉลาดแพทย์ (2559, หน้า 60-76) กล่าวว่า การเตรียมปัจจัยทางการเงินให้พร้อมในวัยเกษียณ หมายถึง การออมเงิน และการหาเงิน ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพราะการเตรียมพร้อมด้านการเงินตั้งแต่ยังไม่เกษียณนั้น เป็นเรื่องสำคัญมาก อย่างน้อยก็ช่วยให้การจัดการเงินทองของแต่ละคน เป็นไปตามที่ตั้งใจในบั้นปลายหรือในช่วงที่ไม่ได้ทำงานประจำแล้ว ซึ่งการออมเพื่อวัยเกษียณนั้นเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องทำเสียแต่เนิ่น ๆ ยิ่งเริ่มก่อน ยิ่งได้เปรียบ ซึ่งการออมเพื่อวัยเกษียณ เราควรเริ่มตั้งแต่เข้าทำงาน เราต้องหันมาสนใจเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่งพอ ๆ กับการทำงานในแต่ละวันเลยทีเดียวซึ่งสามารถแบ่งเบาภาระกันได้

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2559) ได้อธิบายว่า การเกษียณอายุราชการ สำหรับระบบราชการไทย คือ การที่ข้าราชการต้องพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ซึ่งถือเป็นการออกจากราชการโดยผลของกฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการ คือ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 (มาตรา 19) แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 13 พ.ศ. 2523 ที่ กำหนดให้ข้าราชการที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้วจะต้องพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการผู้นั้นมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์

นัทธณัฐ คำสาวงษ์ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการ สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร ของข้าราชการ สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 227 คน โดยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross sectional Study) คือ เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว พบว่า ข้าราชการ สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยด้านประชากร ด้านเพศ และด้านอายุการทำงานต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการ ต่างกัน และข้าราชการ สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยด้านประชากร ด้านอายุ ด้านสถานภาพด้าน ระดับการศึกษา ด้านตำแหน่ง และด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการ ไม่ต่างกัน

พัชรี สุขโชคและคณะ (2564) ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิตเพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายของพนักงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายของบริษัท สิงห์ เอสเตท จำกัด (มหาชน) ซึ่งเกิดในช่วงปี พ.ศ. พ.ศ. 2523 –2543 ปัจจุบันมีอายุระหว่าง 21- 41 ปี ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายมีความตระหนักรู้ต่อการวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 โดยให้ความสำคัญกับการวางแผนชีวิตในด้านสังคมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมาเป็นการวางแผนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 การวางแผนด้านอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 การวางแผนด้านเศรษฐกิจการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และการวางแผนด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ส่วนการเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย คือ ปัจจัยด้านตำแหน่งและความเพียงพอของรายได้ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านความตระหนักรู้มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิตเพื่อการเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนในกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน

ศิริวรรณ มนอัคระผดุงและคณะ (2559) การเตรียมตัวเกษียณอายุราชการของผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.วารสารวิจัยและ พัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(2), หน้า 49-60 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้บริหารของสำนักงาน โดยมีการพูดคุยตะล่อมถาม (Probe) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้คำสำคัญ (Key word) แล้วถามต่อไปเรื่อยๆ ร่วมกับการสังเกตของกลุ่มผู้บริหารของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาที่จะเกษียณอายุราชการภายในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2559-พ.ศ. 2563) จำนวน 9 คน รวบรวมข้อมูลให้มีความสมบูรณ์ สร้างเป็นมโนทัศน์ย่อย (Concept) ที่ได้จากการตีความบทสัมภาษณ์และตรวจสอบข้อมูลแบบ 3 เสา มาจัดเป็นกลุ่มมโนทัศน์ (Category) หากค้นพบมโนทัศน์ใหม่ๆ ในบทสัมภาษณ์ก็จะทำการกำหนดให้เป็นมโนทัศน์กลุ่มใหม่ขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งไม่พบประเด็นใหม่ๆ แล้วนำข้อมูลมาจัดกลุ่มมโนทัศน์ วิเคราะห์ ตีความ เพื่อสร้างทฤษฎีฐานรากต่อไป การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Method triangulation) เป็นการตรวจสอบโดยพิจารณาจากการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกับศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วย พบว่า 1.เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริหารสามารถวางแผนการเกษียณอายุเตรียมตัวด้านการเงินและทรัพย์สินเมื่อนั้นชีวิตหลังเกษียณอายุเกิดความสุข และไม่เป็นภาระหนี้สินต่อครอบครัวหรือลูกหลาน 2. เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริหารมีการเตรียมตัวเกษียณอายุ ด้านการเงินและทรัพย์สิน ด้านที่อยู่อาศัย และด้านสุขภาพร่างกาย ตั้งแต่อายุราชการยังน้อย เมื่อนั้นผู้บริหารจะมีชีวิตที่ความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี 3. เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริหารเตรียมตัวเกษียณอายุ เมื่อนั้นผู้บริหารจะสามารถปรับตัวให้เผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังเกษียณอายุได้และมีความพึงพอใจในชีวิต 4. เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริหารเตรียมตัวเกษียณอายุ เมื่อนั้นผู้บริหารจะสามารถพึ่งตนเองได้ไม่เป็นภาระผู้อื่น และ 5. เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริหารมีหลักศาสนายึดเหนี่ยวทางจิตใจ เมื่อนั้นผู้บริหารจะสามารถการเตรียมตัวเกษียณอายุได้ดีบนหลักความพอเพียงใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

วรภัทร โตรณะเกษม (2561, หน้า 46) การเตรียมร่างกายให้พร้อม หากอยากมีชีวิตเกษียณที่มีคุณภาพ ต้องดูแลร่างกายให้ดี เพราะไม่มีใครมารับความเจ็บปวด หรือเจ็บป่วยแทนเราได้ สุขภาพที่แข็งแรง มีผลต่อความสุขวัยเกษียณมากกว่าความมั่นคงทางการเงินเสียอีก เราจึงต้องตระหนักในเรื่องนี้ และไม่ปล่อยปละละเลยในวัยที่เรากำลังสร้างเนื้อสร้างตัว เพราะสุขภาพของเราอาจเสื่อมโทรมจนยากที่จะฟื้นฟูให้กลับคืนมาเสียแล้ว

ภักดี โพธิ์สิงห์ (2559) สรุปลงจากการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุอย่างมีคุณภาพของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่าการเตรียมพร้อมด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ซึ่งตัวบ่งชี้สำคัญ คือ การประเมินรายรับ และรายจ่ายหลังเกษียณอายุ การวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการวางแผนเพิ่มรายรับหรือลดรายจ่ายหลังเกษียณ ซึ่งการเตรียมตัวเตรียมใจเพื่อเผชิญภาวะเกษียณอายุการงาน เป็นเหตุการณ์ที่สำคัญมากของคนที่มีอาชีพ ที่ควรเตรียม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยการหางานพิเศษหรือกิจกรรมอดิเรกทำเพื่อชดเชยอาชีพเดิม การวางแผนการใช้ชีวิตและการใช้เวลาว่างภายหลังเกษียณอายุการงาน

วันชัย แก้วสุมาลี (2552) สรุปลงจากการวิจัยความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มที่มีระดับอายุมากกว่ามีการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุทำงานแต่ละด้าน คือด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านทรัพย์สินเงินทองมากกว่ากลุ่มที่มีระดับอายุน้อยกว่าโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป กับกลุ่มที่มีระดับอายุ 40 ปี ลงมา

อรธ ดิพนิจ (2556) สรุปลงจากการวิจัยความต้องการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการของข้าราชการพลเรือน พบว่ารายได้ของข้าราชการพลเรือนก่อนเกษียณอายุราชการที่ต่ำกว่า 25,000 บาท และสูงกว่า 25,000 บาท มีความต้องการเตรียมความพร้อม ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่ารายได้ไม่ได้เป็นตัวกำหนดต่อความต้องการในการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการของข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้ข้าราชการก่อนการเกษียณอายุที่มีฐานเงินเดือนสูง ก็มีเงินสะสมมากไม่ต้องดิ้นรนทำให้มีความต้องการด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยมีขั้นตอนดำเนินงานตามลำดับหัวข้อดังนี้

- 3.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือบุคลากรของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 30 กันยายน 2566) มีจำนวนผู้ใช้บริการทั้งสิ้น 74 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 63 คน

งานวิจัยฉบับนี้พิจารณาเลือกขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม คำนวณจากสูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แบบทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) ใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างที่ระดับ 5% หรือ 0.05 หาค่าสถิติดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่แทนค่าได้แทนค่า

$$n = \frac{74}{1 + 74(0.05^2)}$$

$$n = \frac{74}{1.18}$$

$$n = 62.34$$

ดังนั้น จากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม จำนวน 63 ตัวอย่าง จากจำนวนทั้งสิ้น 74 ราย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยมีขั้น ตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกาหนดกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์
4. สร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ แนวคิด ทฤษฎีตลอดตงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อมูลทั่วไป ได้แก่เพศ อายุระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพเสริม ความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน/การลงทุน และลักษณะที่อยู่อาศัย รายได้ต่อเดือน ความถี่ในการออม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ ด้าน การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง จำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

5. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้มีประสบการณ์จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างแบบสอบถามและปรับปรุงสำนวน ภาษาที่ใช้ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมและสมบูรณ์โดยการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งผลการตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัยพบว่า IOC >0.5 ทุกข้อคำถาม

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดไปทำการทดสอบ(Pre-test)และนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ก่อนที่จะนำไปใช้จริงและนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยการทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีของ Cronbach's Alpha

ครอนบาชส์(Cronbach, 1951, pp.297-334) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha coefficient)จากการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.945 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรผู้ใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จำนวน 69 คน โดยใช้วิธีการจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ google form

2. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ปัจจัยด้านประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา การมีบุตร ตำแหน่ง อายุการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงประมาณ ได้แก่ การวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตราวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

ในการแปลความหมายของผู้จัดทำงานวิจัยกำหนดเกณฑ์คะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	0.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จำแนกตามเพศ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติ t-test

2.2 เพื่อศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จำแนกตามเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการศึกษาวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ 2 การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตัวแปรเพศ

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	26	37.68
หญิง	43	62.32
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าเจ้าหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62.32 และเพศชาย มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตัวแปรอายุ

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อายุ		
20-30 ปี	12	17.39
31-40 ปี	41	59.42
41-50 ปี	13	18.84
51 ปี ขึ้นไป	3	4.35
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.84 อายุ 20-30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกสถานะภาพการสมรส

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานะภาพการสมรส		
โสด	42	60.87
สมรส	23	33.33
หย่าร้าง	4	5.80
หม้าย	0	0.00
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะภาพโสด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 รองลงมาคือ สมรส จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และหย่าร้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	7.25
ปริญญาตรี	56	81.16
ปริญญาโท	8	11.59
อื่นๆ	0	0.00
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 81.16 ระดับปริญญาโทจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.59 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามการมีบุตร

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การมีบุตร		
มีบุตร	29	42.03
ไม่มีบุตร	40	57.97
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.97 และมีบุตรจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 42.03

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตำแหน่งงาน

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งงาน		
ผู้อำนวยการสำนัก	5	7.25
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง	20	28.99
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น	44	63.77
จ้างเหมาบริการ	0	0.00
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่าเจ้าหน้าที่มีตำแหน่งงานส่วนใหญ่ ในระดับปฏิบัติการระดับต้น จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 63.77 ระดับปฏิบัติการระดับสูง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.99 และผู้อำนวยการสำนักจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามการมีอุปสรรค

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพเสริม		
ไม่มีอาชีพเสริม	55	79.71
มีอาชีพเสริม	14	20.29
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00
รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ

จากตารางที่ 4.7 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 79.71 และมีอาชีพ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.29

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน/การลงทุน

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน/การลงทุน		
ไม่มีความรู้เลย	29	42.03
มีความรู้ในระดับน้อย	33	47.83
มีความรู้ในระดับปานกลาง	5	7.25
มีความรู้ที่อยู่ในระดับมาก	2	2.90
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับที่น้อย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 และไม่มีความรู้เลย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 42.03 มีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 และมีความรู้ที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามที่พักอาศัยในปัจจุบัน

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ลักษณะที่พักอาศัยในปัจจุบัน		
บ้านตนเอง/คู่สมรส	12	17.39
เป็นบ้านญาติพี่น้อง	2	2.90
บ้านเช่า/ห้องเช่ารายเดือน	55	79.71
อื่นๆ	0	0.00
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยบ้านเช่า/ห้องเช่ารายเดือน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 79.71 และบ้านตนเอง/คู่สมรส จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 เป็นบ้านญาติพี่น้อง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 30,000 บาท	1	1.45
30,001-35,000 บาท	31	44.93
35,001-40,000 บาท	19	27.54
40,001 บาท ขึ้นไป	18	26.09
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 30,001-35,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 44.93 รายได้ระหว่าง 35,001 - 40,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.54 รายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 และมีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำแนกตามความถี่ในการออม

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการออม		
1-2 ครั้ง/ปี	19	27.54
3-4 ครั้ง/ปี	16	23.19
มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	33	47.83
ไม่มี	1	1.45
จำนวนเจ้าหน้าที่รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความถี่ในการออม มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 จำนวนการออม 1-2 ครั้ง/ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.54 จำนวนการออม 3-4 ครั้ง/ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 23.19 และไม่มีการออม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.45 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งปัจจัยออกเป็น 5 ปัจจัย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ตอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง โดยแต่ละส่วนจะมีคำถามย่อย และแต่ละคำถามจะทำการกำหนดระดับความสำคัญอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยสุด โดยให้ 5 เป็นตัวแทนของระดับความสำคัญมากที่สุด และ 1 แทนระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งนำค่าที่ได้มาค่าเฉลี่ย และแปลผลเป็นระดับพฤติกรรมกรรมการออมของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) รายละเอียดดังตารางที่ 4.12 การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ ดังนี้

การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการปลดเปลื้องหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.26$) (S.D = 0.70) เตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ-รายจ่ายภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.70$) (S.D = 0.67) ซึ่งการเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.71$) (S.D = 0.75) แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเกษียณอายุ แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยเมื่อเกษียณอายุ แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ให้ทายาท และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย ชื่อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น ($\bar{X}= 2.01$) (S.D = 0.78) หากแต่การเตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุน ในพันธบัตรรัฐบาลความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้น ($\bar{X}= 1.45$) (S.D = 0.61) เตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฝากธนาคาร ชื้อบ้านหรือที่ดิน ($\bar{X}= 1.20$) (S.D = 0.63) ศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน ($\bar{X}= 1.20$) (S.D = 0.63) อยู่ในระดับน้อยที่สุดตามลำดับ

การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) (S.D = 0.79) เตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุเช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม้ ($\bar{X}=3.54$) (S.D = 1.02) และเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว ไม้ ($\bar{X}= 3.54$) (S.D = 1.02) อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่มองถึงการเตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยสูงอายุเช่น อ่านเอกสาร/ บทความเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติตนที่ถูกต้องและการดูแลสุขภาพสุขภาพในวัยสูงอายุ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.52) (S.D = 0.90) นอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.14) (S.D = 0.88) ออกกำลังกายสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.17) (S.D = 0.69) หมายถึงการที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุด และเห็นด้วยกับเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.14) (S.D = 0.88) ซึ่งให้แปลความหมายได้ว่าเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญมาก อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ถูกหลักโภชนาการและเหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.17) (S.D = 0.69) เตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยสูงอายุเช่น อ่านเอกสาร/ บทความเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติตนที่ถูกต้องและการดูแลสุขภาพสุขภาพในวัยสูงอายุ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.52) (S.D = 0.90) ซึ่งให้ความสำคัญน้อยมาก

การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้เตรียมความพร้อมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.30) (S.D = 0.85) ซึ่งไม่ได้เตรียมใจให้พร้อมที่จะเผชิญเมื่อเกษียณอายุ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.16) (S.D = 0.87) ศึกษาธรรมะหรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.91) (S.D = 0.95) ไม่ได้ให้ความสำคัญมาก และไม่ได้เตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคมรวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง รวมทั้งไม่ได้วางแผนการเตรียมใจรับสภาพการปรับลดบทบาทหน้าที่ชีวิตการทำงาน เตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมื่อมีอายุมากขึ้น อีกทั้งเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เมื่อมีท่านมีอายุมากขึ้น ฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ เช่นการนั่งสมาธิทำบุญ บริจาคทาน พูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 2.64) (S.D = 0.64)

ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่มองเห็นความสำคัญในด้านการวางแผนชีวิต เป็นเรื่องสำคัญยิ่งวางแผนเร็วเท่าใด ความมั่นคงในชีวิตวัยเกษียณยังมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้นและการวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณเป็นเรื่องที่ควรเตรียมพร้อมตั้งแต่เข้าสู่วัยทำงาน (\bar{x} = 1.81) (S.D = 1.19) 29. ท่านได้วางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจของท่าน แต่ไม่ได้เตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ มีงานอดิเรกทำอยู่แล้วและคาดว่าจะทำต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว เตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจหลังเกษียณอายุ เช่น ทำการเกษตร ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ไม่ล่วงหน้าเท่าที่ควร

ตารางที่ 4.12 การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การเตรียมความพร้อม	ระดับความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)					ค่าเฉลี่ย		แปลผล
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D.	
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ								
ท่านศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน	61 (88%)	4 (6%)	2 (3%)	2 (3%)	- (0%)	1.20	0.63	น้อยที่สุด
ท่านเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์	30 (43%)	31 (45%)	6 (9%)	2 (3%)	- (0%)	1.71	0.75	น้อย
ท่านเตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้น	52 (75%)	4 (6%)	11 (16%)	2 (3%)	- (0%)	1.45	0.61	น้อยที่สุด
ท่านเตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฝากธนาคาร ซื้อบ้านหรือที่ดิน	17 (25%)	4 (6%)	10 (14%)	26 (38%)	12 (17%)	1.20	0.63	น้อยที่สุด
ท่านเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการปลดปล่อยหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุ	- (0%)	- (0%)	10 (14%)	31 (45%)	28 (41%)	4.26	0.70	มาก

การเตรียมความพร้อม	ระดับความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัย เกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)					ค่าเฉลี่ย		แปลผล
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D.	
ท่านเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ- รายจ่ายภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้า	29 (42%)	33 (48%)	5 (7%)	2 (3%)	- (0%)	2.70	0.67	ปานกลาง
ท่านแบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเกษียณอายุ	35 (51%)	20 (29%)	12 (17%)	2 (3%)	- (0%)	2.01	0.78	น้อย
ท่านแบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยเมื่อ เกษียณอายุ	13 (19%)	25 (36%)	19 (28%)	12 (17%)	- (0%)	2.01	0.78	น้อย
ท่านแบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ให้ทายาท	3 (5%)	20 (29%)	41 (59%)	5 (7%)	- (0%)	2.01	0.78	น้อย
ท่านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย ชื่อเฉพาะสิ่งที่ จำเป็น	19 (28%)	31 (45%)	18 (26%)	1 (1%)	- (0%)	2.01	0.78	น้อย
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย								
ท่านเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัย หลังเกษียณอายุ	- (0%)	- (0%)	15 (22%)	23 (33%)	31 (45%)	4.23	0.79	มาก
ท่านเตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสม กับวัยผู้สูงอายุเช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม้	8 (12%)	3 (4%)	2 (3%)	56 (81%)	0 (0%)	3.54	1.02	มาก

การเตรียมความพร้อม	ระดับความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)					ค่าเฉลี่ย		แปลผล
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D.	
13.ท่านเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว	1 (1%)	- (0%)	46 (67%)	6 (9%)	16 (23%)	3.54	1.02	มาก
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย								
ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยสูงอายุเช่น อ่านเอกสาร/บทความเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องและการดูแลรักษาสุขภาพในวัยสูงอายุ	14 (20%)	41 (60%)	12 (17%)	2 (3%)	- (0%)	3.52	0.90	มาก
ท่านเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี	1 (1%)	1 (1%)	2 (3%)	46 (67%)	19 (28%)	2.03	0.71	น้อย
ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอ	14 (20%)	37 (54%)	14 (20%)	2 (3%)	2 (3%)	4.17	0.69	มาก
ท่านเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หลักโภชนาการและเหมาะสมกับวัย	15 (22%)	20 (29%)	32 (46%)	2 (3%)	- (0%)	2.14	0.88	น้อย
ท่านนอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน	17 (25%)	28 (40%)	20 (29%)	4 (6%)	- (0%)	2.14	0.88	น้อย

การเตรียมความพร้อม	ระดับความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)					ค่าเฉลี่ย		แปลผล
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D.	
หากมีปัญหาสุขภาพท่านจะรีบจัดการแก้ไขทันทีเช่น ไปพบแพทย์เป็นต้น	1 (1%)	- (0%)	28 (41%)	15 (22%)	25 (36%)	2.14	0.88	น้อย
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ								
ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเตรียมใจให้พร้อมที่จะเผชิญเมื่อเกษียณอายุ	4 (6%)	19 (27%)	44 (64%)	2 (3%)	- (0%)	2.30	0.85	น้อย
ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต	22 (32%)	38 (55%)	9 (13%)	- (0%)	- (0%)	2.16	0.87	น้อย
ท่านเตรียมศึกษาธรรมะหรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ	17 (25%)	9 (13%)	43 (62%)	- (0%)	- (0%)	3.91	0.95	มาก
ท่านได้เตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคมรวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง	26 (38%)	27 (39%)	16 (23%)	- (0%)	- (0%)	2.64	0.64	ปานกลาง
ท่านเตรียมใจรับสภาพการปรับลดบทบาทหน้าที่ชีวิตการทำงาน	43 (62%)	6 (9%)	13 (19%)	4 (6%)	3 (4%)	2.64	0.64	ปานกลาง

การเตรียมความพร้อม	ระดับความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัย เกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)					ค่าเฉลี่ย		แปลผล
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D.	
ท่านเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมื่อมีอายุ มากขึ้น	46 (67%)	18 (26%)	5 (7%)	- (0%)	- (0%)	2.64	0.64	ปานกลาง
ท่านเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เมื่อมีท่าน มีอายุมากขึ้น	20 (29%)	28 (41%)	21 (30%)	- (0%)	- (0%)	2.64	0.64	ปานกลาง
ท่านฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ เช่นการนั่งสมาธิทำบุญ บริจาคทาน	32 (46%)	4 (6%)	31 (45%)	2 (3%)	- (0%)	2.64	0.64	ปานกลาง
ท่านพูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลัง เกษียณอายุ	25 (36%)	33 (48%)	9 (13%)	2 (3%)	- (0%)	2.64	0.64	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง								
ท่านได้วางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่ เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจของท่าน	29 (42%)	3 (4%)	35 (51%)	2 (3%)	- (0%)	1.81	0.65	น้อย
ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับ ความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ	34 (49%)	25 (36%)	8 (12%)	2 (3%)	- (0%)	2.38	0.86	น้อย
ปัจจุบันท่านมีงานอดิเรกทำอยู่แล้วและคาดว่าจะทำ ต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว	15 (22%)	18 (26%)	34 (49%)	2 (3%)	- (0%)	1.86	0.77	น้อย

การเตรียมความพร้อม	ระดับความสำคัญของการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)					ค่าเฉลี่ย		แปลผล
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D.	
ท่านเตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจหลังเกษียณอายุ เช่น ทำการเกษตร ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	28 (41%)	15 (21%)	24 (35%)	2 (3%)	- (0%)	1.81	1.19	น้อย
การวางแผนชีวิต เป็นเรื่องสำคัญยิ่งวางแผนเร็วเท่าใด ความมั่นคงในชีวิตวัยเกษียณยิ่งมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น	- (0%)	- (0%)	- (0%)	25 (36%)	44 (64%)	1.81	1.19	น้อย
การวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณเป็นเรื่องที่ควรเตรียมพร้อมตั้งแต่เข้าสู่วัยทำงาน	- (0%)	- (0%)	- (0%)	6 (9%)	63 (91%)	1.81	1.19	น้อย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่

4.3 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน เพื่อวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความถี่ในการออมเงิน ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน โดยการนำ Chi-Square Test ในการทดสอบข้อมูลเกี่ยวกับของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ในแต่ละด้าน ได้ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ สมมติฐานย่อยที่ 1.1

H0 : ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงิน ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ไม่แตกต่างกัน

H1 : ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงิน ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับความถี่ในการออมเงิน ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

Actual						
การออม	1-2 ครั้ง/ปี	3-4 ครั้ง/ปี	มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	ไม่มี	รวม	สัดส่วน
ชาย	0	10	8	8	26	0.377
หญิง	1	21	11	10	43	0.623
รวม	1	31	19	18	69	1.000
สัดส่วน	0.014	0.449	0.275	0.261	1.000	
Expected						
การออม	1-2 ครั้ง/ปี	3-4 ครั้ง/ปี	มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	ไม่มี	รวม	
ชาย	0.39	12.19	7.47	7.08	27.13	
หญิง	0.65	20.16	12.36	11.71	44.87	
รวม	1.04	32.35	19.83	18.78	72.00	

p-value 0.667507992 จากค่าสามารถปฏิเสธ สมมติฐานหลัก H1 : ยอมรับ H0 ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงิน ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สมมติฐานย่อยที่ 1.2

H0 : ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านตำแหน่งแตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงินของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ไม่แตกต่างกัน

H1 : ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงินของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งกับความถี่ในการออมเงินของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

Actual						
การออม	1-2 ครั้ง/ปี	3-4 ครั้ง/ปี	มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	ไม่มี	รวม	สัดส่วน
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น	0	0	5	0	5	0.072
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง	0	0	11	9	20	0.290
ผู้อำนวยการสำนัก	1	31	8	4	44	0.638
รวม	1	31	24	13	69	1.000
สัดส่วน	0.014	0.449	0.348	0.188	1.000	
Expected						
การออม	1-2 ครั้ง/ปี	3-4 ครั้ง/ปี	มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	ไม่มี	รวม	
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น	0.07	2.25	1.74	0.94	5.00	
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง	0.29	8.99	6.96	3.77	20.00	
ผู้อำนวยการสำนัก	0.64	19.77	15.30	8.29	44.00	
รวม	1.00	31.00	24.00	13.00	69.00	

p-value 0.019626672

สามารถยอมรับสมมติฐานหลัก H1 : หมายความว่าตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงินของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการวางแผนเตรียมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 การอภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลของลักษณะประชากรศาสตร์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62.32 และเพศชายมีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.84 อายุ 20-30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 มีสถานะภาพโสด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 รองลงมาคือ สมรส จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และหย่าร้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 81.16 ระดับปริญญาโทจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.59 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.97 และมีบุตร จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 42.03 เจ้าหน้าที่มีตำแหน่งงานส่วนใหญ่ ในระดับปฏิบัติการระดับต้น จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 63.77 ระดับปฏิบัติการระดับสูง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.99 และผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 79.71 และมีอาชีพ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.29 จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน/การลงทุน มีความรู้ในระดับที่น้อย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 และไม่มีความรู้เลย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 42.03 มีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 และมีความรู้อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยบ้านเช่า/ห้องเช่ารายเดือน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 79.71 และบ้านตนเอง/คู่สมรส จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39

เป็นบ้านญาติพี่น้อง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 เจ้าหน้าที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 30,001-35,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 44.93 รายได้ระหว่าง 35,001 - 40,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.54 รายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 และมีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.45 ตามลำดับ เจ้าหน้าที่ที่มีความถี่ในการออม มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 จำนวนการออม 1-2 ครั้ง/ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.54 จำนวนการออม 3-4 ครั้ง/ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 23.19 และไม่มีการออม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.45

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของเจ้าหน้าที่ ที่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งปัจจัยออกเป็น 5 ปัจจัย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ตอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง โดยแต่ละส่วนจะมีคำถามย่อย และแต่ละคำถามจะทำการกำหนดระดับความสำคัญอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยสุด โดยให้ 5 เป็นตัวแทนของระดับความสำคัญมากที่สุด และ 1 แทนระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งนำค่าที่ได้มาค่าเฉลี่ย และแปลผลเป็นระดับพฤติกรรมกรรมการออมของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) รายละเอียดดังตารางที่ 4.12 การเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ ดังนี้

การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการปลดเปลื้องหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.26) (S.D = 0.70) เตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ-รายจ่ายภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้าอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.70) (S.D = 0.67) ซึ่งการเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์อยู่ในระดับน้อย (\bar{X} = 1.71) (S.D = 0.75) แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเกษียณอายุ แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยเมื่อเกษียณอายุ แบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ให้ทายาท และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย ซื้อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น (\bar{X} = 2.01) (S.D = 0.78) หากแต่การเตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุน ในพันธบัตรรัฐบาลความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้น (\bar{X} = 1.45) (S.D = 0.61) เตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฝากธนาคาร ซื้อบ้านหรือที่ดิน (\bar{X} = 1.20) (S.D = 0.63) ศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน (\bar{X} = 1.20) (S.D = 0.63) อยู่ในระดับน้อยที่สุดตามลำดับ

การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.23) (S.D = 0.79) เตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุเช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม้ (\bar{X} = 3.54) (S.D = 1.02)

และเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว
ไม้ (\bar{x} = 3.54) (S.D = 1.02) อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่มองถึงการเตรียมศึกษาหา
ความรู้เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยสูงอายุเช่น อ่านเอกสาร/ บทความเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติ
ตนที่ถูกต้องและการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.52) (S.D = 0.90) นอนหลับ
เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.14) (S.D = 0.88) ออกกำลังกายสม่ำเสมอ อยู่ใน
ระดับมาก (\bar{x} = 4.17) (S.D = 0.69) หมายถึงการที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุด และเห็นด้วยกับเข้ารับการตรวจ
สุขภาพประจำปี อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.14) (S.D = 0.88) ซึ่งให้แปลความหมายได้ว่าเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญ
มาก อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หลักโภชนาการและเหมาะสมกับวัย อยู่ใน
ระดับมาก (\bar{x} = 4.17) (S.D = 0.69) เตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัย
สูงอายุเช่น อ่านเอกสาร/ บทความเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติตนที่ถูกต้องและการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ อยู่ใน
ระดับมาก (\bar{x} = 3.52) (S.D = 0.90) ซึ่งให้ความสำคัญน้อยมาก

การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้เตรียมความพร้อมศึกษาหาความรู้
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อย (\bar{x} = 2.30) (S.D = 0.85)
ซึ่งไม่ได้เตรียมใจให้พร้อมที่จะเผชิญเมื่อเกษียณอายุ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต อยู่ในระดับ
น้อย (\bar{x} = 2.16) (S.D = 0.87) ศึกษาธรรมะหรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลง
หลังเกษียณอายุ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.91) (S.D = 0.95) ไม่ได้ให้ความสำคัญมาก และไม่ได้เตรียมใจไว้แล้ว
ว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคมรวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง รวมทั้งไม่ได้วางแผน
การเตรียมใจรับสภาพการปรับลดบทบาทหน้าที่ชีวิตการทำงาน เตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมื่อ
มีอายุมากขึ้น อีกทั้งเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เมื่อมีท่านมีอายุมากขึ้น ฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตใจที่
สงบ เช่นการนั่งสมาธิทำบุญ บริจาคทาน พูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ อยู่ใน
ระดับปานกลาง (\bar{x} = 2.64) (S.D = 0.64)

ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่มองเห็นความสำคัญในด้านการ
วางแผนชีวิต เป็นเรื่องสำคัญยิ่งวางแผนเร็วเท่าใด ความมั่นคงในชีวิตวัยเกษียณยังมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้นและการ
วางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณเป็นเรื่องที่ควรเตรียมพร้อมตั้งแต่เข้าสู่วัยทำงาน (\bar{x} = 1.81) (S.D = 1.19) 29.
ท่านได้วางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจของท่าน แต่ไม่ได้
เตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ มีงาน
อดิเรกทำอยู่แล้วและคาดว่าจะทำต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว เตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจ
หลังเกษียณอายุ เช่น ทำการเกษตร ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ไม่ล่วงหน้าเท่าที่ควร

ลักษณะประชากรศาสตร์พบว่า เพศที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการออมที่แตกต่างกัน ของเจ้าหน้าที่
สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ตำแหน่งที่
แตกต่างกัน มีผลต่อความถี่ในการออมเงินของเจ้าหน้าที่ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) คือ การเตรียมพร้อมทั้ง 4 ด้านการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง ดังนั้นทางสำนักงานควรนำไปใช้ในพัฒนาการออมของเจ้าหน้าที่ เช่น การจัดอบรมเรื่องการส่งเสริมการออมและการลงทุน เพื่อให้เจ้าหน้าที่การออมอยู่แล้วได้นำเงินออมไป ลงทุน หรือต่อยอดให้กับตนเอง ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าของเงินออม และการเตรียมความพร้อมทั้งด้านต่างๆ ไว้แต่เนิ่นๆ เพื่อความพร้อมในการวางแผนการเกษียณในช่วงอายุน้อย

2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นประโยชน์และแนวทางเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการออมเงิน นำไปเป็นแนวทางในการจัดสรรรายรับ รายจ่าย และวางแผนการเงิน ในอนาคต

บรรณานุกรม

- นันทฉัญช์ คำสาวงษ์ (2563) การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการ สำนักงานคลัง กรุงเทพมหานคร <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mlw12/6114961086.pd>
- แสนคำนึ่ง ตรีฤกษ์ฤทธิและคณะ (2557) คุณภาพชีวิต และการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของข้าราชการครู จังหวัดชลบุรี จาก [file:///C:/Users/HP/Pictures/anres,+Article+-Vol35-3-5%20\(7\).pdf](file:///C:/Users/HP/Pictures/anres,+Article+-Vol35-3-5%20(7).pdf)
- สุภาลักษณ์ จันทา (2560) การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์กีฬา แห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี <http://ir.buu.ac.th/dspace/bitstream/1513/65/1/59920347.pdf>
- การिता เขียรถาวร (2563) การศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 ภาคกลาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา http://etheses.aru.ac.th/PDF/1256361977_11.PDF
- สารนิพนธ์ วันชัย แก้วสุมาลี (2552) ความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงาน ของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Dev_Psy/Wanchai_K.pdf
- วรชัย สิงห์ฤกษ์และคณะ ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560 การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุงานของเจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด : การศึกษาแบบสร้างทฤษฎีฐานราก https://e-jodil.stou.ac.th/filejodi/16_9_566.pdf
- นวลทอง วะรักษ์เลิศและคณะ (2565) การวางแผนทางการเงินเพื่อการอยู่อาศัยในวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย <file:///C:/Users/HP/Downloads/4.+%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%97%E0%B8%AD%E0%B8%87+%E0%B8%A7%E0%B8%88%E0%B8%B0%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B9%8C%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%A8+37-50.pdf>
- พัชรี สุขโชคและคณะ(2565) การเตรียมความพร้อมวางแผนชีวิตเพื่อการเกษียณของพนักงาน บริษัทเอกชน กลุ่มเงินเนอเรนวาย [file:///C:/Users/HP/Downloads/yupares15,+%7B\\$UserGroup%7D,+3_%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%8A%E0%B8%A3%E0%B8%B5+%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B9%82%E0%B8%8A%E0%B8%84+%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0+%E0%B8%94%E0%B8%A3.%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B9%84%E0%B8%A5%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%93%E0%B9%8C+%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8D.pdf](file:///C:/Users/HP/Downloads/yupares15,+%7B$UserGroup%7D,+3_%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%8A%E0%B8%A3%E0%B8%B5+%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B9%82%E0%B8%8A%E0%B8%84+%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0+%E0%B8%94%E0%B8%A3.%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B9%84%E0%B8%A5%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%93%E0%B9%8C+%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8D.pdf)

ศิริวรรณ มนอัคระผดุงและคณะ (2559) การเตรียมตัวเกษียณอายุราชการของผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา วารสารวิจัยและ พัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2559) จาก

file:///C:/Users/HP/Downloads/nuchjaree_arm,+Journal+manager,+5.%E0%B8%99%E0%B8%AA.%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93+%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9C%E0%B8%94%E0%B8%B8%E0%B8%87.pdf

บรรลุ ศิริพานิช.(2550). คู่มือผู้สูงอายุ ฉบับเตรียมตัวก่อนสูงอายุ. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน

ประนอม โอทกานนท์. (2554) ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทย หลักการงานวิจัยและบทเรียนจาก ประสบการณ์ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวางแผนเกษียณ (2014) ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ค้นหาเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 <https://www.1213.or.th/th/moneymgt/retire/Pages/retire.aspx>

กรมกิจการผู้สูงอายุ (2562) การเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุอย่างมีคุณค่า สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566 จาก <http://www.dop.go.th/th/know/5/263>

ภัทระ ฉลาดแพทย์. (2559). เกษียณอย่างสง่าและร่ำรวยความสุข. กรุงเทพมหานคร: กู้ดไลฟ์.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2563). รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี 2561. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566, จาก <https://thaitgri.org/>

ภาคผนวก

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
พระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการวางแผนเตรียมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นหรือเหตุผลของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยยังขอรับรองว่าเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และนำไปใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษารูปแบบการศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยนำเสนอในภาพรวมและรายด้าน เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบและแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุได้อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ จำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงกับข้อเท็จจริงของตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

1 () ชาย 2 () หญิง

2. อายุ

1 () 21-30 ปี

2 () 31-40 ปี

3 () 41-50 ปี

4 () 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส
 โสด สมรส
 หม้าย หย่า / แยกกันอยู่
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่น ๆ โปรดระบุ
5. การมีบุตร
 มีบุตร ไม่มีบุตร
6. ตำแหน่ง
 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง
 ผู้อำนวยการสำนักระดับต้น
7. อาชีพเสริม
 ไม่มีอาชีพเสริม มีอาชีพเสริม
8. ความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน/การลงทุน
 ไม่มีความรู้เลย มีความรู้ในระดับน้อย
 มีความรู้ในระดับปานกลาง มีความรู้อยู่ในระดับมาก
9. ลักษณะที่พักอาศัยในปัจจุบัน
 เป็นของตนเอง/คู่สมรส เป็นของญาติพี่น้อง
 บ้านเช่า / ห้องเช่ารายเดือน อื่น ๆ โปรดระบุ.....
10. รายได้ต่อเดือน
 ต่ำกว่า 30,000 บาท 30,001-35,000 บาท
 35,001-40,000 บาท 40,001 บาท ขึ้นไป
11. ความถี่ในการออม
 1-2 ครั้ง/ปี 3-4 ครั้ง/ปี
 มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป ไม่มี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในปัจจุบันมากที่สุด โดยพิจารณาระดับตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง น้อย

ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง มาก

ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง มากที่สุด

การวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของ เจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ					
1.ท่านศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน					
2.ท่านเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์					
3.ท่านเตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้น					
4.ท่านเตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฝากธนาคาร ซื้อบ้านหรือที่ดิน					
5.ท่านเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการปลดปล่อยหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุ					
6.ท่านเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ-รายจ่ายภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้า					
7.ท่านแบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเกษียณอายุ					
8.ท่านแบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยเมื่อเกษียณอายุ					
9.ท่านแบ่งจัดสรรรายได้บางส่วนไว้ให้ทายาท					
10.ท่านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย ซื้อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น					

การวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของ เจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย					
11.ท่านเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัย หลังเกษียณอายุ					
12.ท่านเตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสม กับวัยผู้สูงอายุเช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม้					
13.ท่านเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว					
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย					
14.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทราบถึงการ เปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยสูงอายุเช่น อ่านเอกสาร/ บทความเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องและการดูแลรักษา สุขภาพในวัยสูงอายุ					
15.ท่านเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี					
16.ท่านออกกำลังกายสม่ำเสมอ					
17.ท่านเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์หลัก โภชนาการและเหมาะสมกับวัย					
18.ท่านนอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน					
19.หากมีปัญหาสุขภาพท่านจะรีบจัดการแก้ไขทันทีเช่น ไป พบแพทย์เป็นต้น					
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ					
20.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ด้านร่างกายจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเตรียมใจให้ พร้อมที่จะเผชิญเมื่อเกษียณอายุ					
21.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต					

การวางแผนเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอายุของ เจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระเกียรติพระบาทเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
22.ท่านเตรียมศึกษาระยะหรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึก จิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ					
23.ท่านได้เตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาท หน้าที่ในสังคมรวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง					
24. ท่านเตรียมใจรับสภาพการปรับลดบทบาทหน้าที่ชีวิต การทำงาน					
25. ท่านเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมื่อมี อายุมากขึ้น					
26. ท่านเตรียมใจรับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เมื่อมี ท่านมีอายุมากขึ้น					
27.ท่านฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ เช่นการนั่งสมาธิทำบุญ บริจาคทาน					
28.ท่านพูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลัง เกษียณอายุ					
การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง					
29.ท่านได้วางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่ เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจของท่าน					
30.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับ ความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ					
31.ปัจจุบันท่านมีงานอดิเรกทำอยู่แล้วและคาดว่าจะทำ ต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว					
32.ท่านเตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจ หลังเกษียณอายุ เช่น ทำการเกษตร ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เป็น ต้น					
33.การวางแผนชีวิต เป็นเรื่องสำคัญยิ่งวางแผนเร็วเท่าใด ความมั่นคงในชีวิตวัยเกษียณยิ่งมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น					
34.การวางแผนชีวิตก่อนเข้าสู่วัยเกษียณเป็นเรื่องที่ควร เตรียมพร้อมตั้งแต่เข้าสู่วัยทำงาน					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือจากทุกท่าน
ผู้ดำเนินการวิจัย